

Na podlagi 3. odstavka 34. člena Statuta Planinske zveze Slovenije je Zbor vodnikov Planinske zveze Slovenije, dne 11. 12. 2021, sprejel dopolnjen in spremenjen Pravilnik o organiziranosti vodnikov Planinske zveze Slovenije, h kateremu je Upravni odbor PZS na podlagi točke n 1. odstavka 32. člena Statuta PZS podal soglasje na svoji 4. dopisni seji, dne 4. 1. 2022.

PRAVILNIK o organiziranosti vodnikov Planinske zveze Slovenije

I. UVODNE DOLOČBE

1. člen

Pravilnik o organiziranosti vodnikov Planinske zveze Slovenije (v nadaljnjem besedilu: pravilnik) ureja organiziranje, naloge in delovanje prostovoljnih vodnikov Planinske zveze Slovenije (v nadaljnjem besedilu: VPZS) v okviru Planinske zveze Slovenije (v nadaljnjem besedilu: PZS), kakor tudi delovanje vodniške komisije PZS (v nadaljevanju VK PZS).

2. člen

Obrazložitev nekaterih izrazov in kratic, uporabljenih v pravilniku:

- **VPZS** je planinski vodnik Planinske zveze Slovenije, ki je član društva, ki je član PZS, ki je uspešno opravil s potrjenim programom določeno strokovno usposabljanje v modulu Planinski vodnik in pridobil usposobljenost strokovnega delavca v športu v športni panogi planinstvo-alpinizem, je vpisan v register VPZS; ne glede na spol.
- **vodniška dejavnost, vodništvo**: načrtovanje, organiziranje in strokovno ter varno vodenje izletov, pohodov, tur, turnih smukov, alpinističnih vzponov, planinskih taborov, tekmovanj, vzgojno-izobraževalnih akcij in planinskih usposabljanj ali samo udeležba pri naštetih oblikah dejavnosti. Vodena aktivnost je poleg samega vodenja tudi vzgojno-izobraževalni proces oz. proces treniranja v športni panogi planinstvo – alpinizem.

3. člen

Osnovni subjekt organiziranega vodništva v okviru PZS po tem pravilniku je registriran VPZS.

II. ORGANIZIRANOST VPZS

4. člen

VPZS se lahko združujejo v okviru društev v vodniške odseke, vodniške odbore MDO PD in druge oblike organiziranosti, ki najbolj ustreza vodniški dejavnosti in VPZS v določenem okolju in drugih oblikah organiziranosti VPZS.

Vodniški odseki

5. člen

Vodniški odseki so praviloma osnovna oblika organiziranja in združevanja VPZS, ki jih lahko ustanovijo VPZS v samem PD. Vodniški odsek vodi načelnik vodniškega odseka, ki je registriran VPZS, priporočljivo vsaj 2. stopnje usposobljenosti strokovnega delavca v športu v panogi planinstvo-alpinizem. Izvolijo ga člani vodniškega odseka in potrdi občni zbor PD oziroma UO PD, katerega član je. Načelnik vodniškega odseka je po funkciji praviloma član UO PD, iz katerega je. Vodniški odsek deluje po programu, ki ga pripravi in predlaga, potrdi pa UO PD ali drug pristojen organ PD.

6. člen

Vodniški odsek lahko sprejme lasten pravilnik o delovanju, ki ne sme biti v nasprotju s tem pravilnikom in pravili matičnega PD.

7. člen

Naloge vodniškega odseka so:

- organizira izlete, pohode, ture, vzpone, turne smuke, srečanja, tabore, orientacijska tekmovanja in druge oblike planinskega delovanja;
- organizira dejavnosti, pri katerih namenja posebno pozornost varnosti vodenja in varovanju narave;
- pripravlja in izvaja program v skladu s finančnim načrtom, ki ga potrdi UO PD;
- izvaja ali sodeluje pri izvajanju planinske šole in drugih planinskih usposabljanj;
- pripravlja program strokovne vodniške pomoči vrtcem in šolam na svojem območju;
- varuje lik VPZS in propagira varen in organiziran obisk gora;
- predlaga upravnemu odboru PD kandidate za VPZS;
- skrbi za strokovno opravljanje vodniškega pripravništva;
- skrbi za vsakoletno registracijo VPZS;
- skrbi za redno udeležbo VPZS na usposabljanjih in izpopolnjevanjih VPZS;
- v skladu s finančnim načrtom PD zagotavlja VPZS nadomestila za izvajanje dejavnosti, upoštevajoč stališča VK PZS;
- skrbi za povečevanje števila članov PD;
- obvešča matično PD, vodniški odbor in VK PZS o svojih aktivnostih;
- sodeluje in zastopa interese VPZS pri delu PD, vodniških odborov in VK PZS;
- sodeluje z drugimi odseki v PD in jim pomaga;
- po načelu dobrega gospodarja skrbi za vodniško opremo, ki je v lasti PD;
- razvija prostovoljno delo;
- analizira ter nadzira strokovnost in kakovost vodenja VPZS v svojem odseku;
- med člani izmenjuje izkušnje;
- voli načelnika oziroma predstavnika v vodniški odbor MDO PD;
- skrbi za redno registracijo pri VK PZS;
- opravlja druge dejavnosti v skladu s tem pravilnikom in drugimi pravnimi akti planinske organizacije.

Vodniški odbori meddruštvenega odbora planinskih društev

8. člen

Vodniški odbor (v nadaljevanju VO MDO PD) meddruštvenega odbora planinskih društev je organ, ki spodbuja in usklajuje medsebojno aktivno sodelovanje vodniških odsekov v PD na področju vodništva in ostalih planinskih aktivnostih na območju meddruštvenega odbora planinskih društev (v nadaljnjem besedilu: MDO PD) ali več MDO PD. VO MDO PD je usklajevalno telo, kjer se VPZS preko svojih predstavnikov opredeljujejo do vodniških zadev širšega pomena in skupaj organizirajo različne aktivnosti. Vodniški odseki lahko ustanovijo VO v MDO PD, v katera so vključena matična PD.

V VO MDO PD sodelujejo vsi načelniki vodniških odsekov oziroma predstavniki vodniških odsekov z območja MDO PD, v čigar sestavi je VO MDO PD. Pri odločanju ima vsak predstavnik en glas.

VO MDO PD vodi vodja odbora, ki ga izvolijo predstavniki vodniških odsekov.

9. člen

Naloge VO MDO PD:

- spodbuja organizirane dejavnosti VPZS in vodniških odsekov, jih koordinira in ob tem namenja posebno pozornost varnosti vodenja in varovanju narave;

- usklajuje skupne vodniške akcije;
- načrtuje in izvaja osnovna, dodatna in nadaljevalna licenčna usposabljanja VPZS, v sodelovanju s strokovnim odborom VK PZS za usposabljanje;
- zastopa interese VPZS na območju, ki ga pokriva MDO PD;
- izvaja ali nudi pomoč pri izvedbi planinske šole v PD;
- izvaja mentorstvo vodniškimi odsekom v ustanavljanju;
- promovira prostovoljno vodništvo;
- oblikuje in usklajuje skupna stališča do predlaganih dokumentov in gradiv VK PZS ter UO PZS;
- sodeluje s sosednjimi vodniškimi odbori in VK PZS;
- izvaja dejavnosti, ki so v skladu s tem pravilnikom in drugimi pravnimi akti PZS.

Zbor predstavnikov vodniških odsekov

10. člen

Zbor predstavnikov vodniških odsekov (v nadaljevanju zbor) je najvišji organ organiziranja VPZS znotraj PZS.

Glasovalno pravico ima po en predstavnik vodniškega odseka, ki je registriran pri VK PZS. Predstavnik je praviloma načelnik vodniškega odseka ali drug predstavnik, ki ga za zastopanje pooblasti odsek.

Zbor je sklepčen in lahko pravno veljavno deluje, če je za odločanje prisotnih več kot tretjina predstavnikov.

V kolikor je zbor nesklepčen, se skupščini PZS v potrditev predložijo programi dela in poročila, kot so bila predlagana za potrditev na zboru.

11. člen

Zbor skliče načelnik VK najmanj enkrat letno. Sklic zбора skupaj z gradivom mora biti objavljen na spletnih straneh VK PZS in poslan registriranim vodniškimi odsekom (v nadaljevanju vodniški odsek) vsaj 21 dni pred datumom zбора.

Načelnik skliče zbor tudi v 21 dneh od podane zahteve več kot tretjine članov VK PZS ali na zahtevo Upravnega odbora PZS. Če načelnik v predpisanem roku ne skliče zбора, ga lahko skliče predlagatelj.

Način dela zбора ureja Poslovnik o delu zбора, ki ga sprejme zbor.

12. člen

Volilni zbor se izvede vsake 4 leta, in sicer v istem letu kot redna volilna Skupščina PZS.

Kandidacijski postopki za izvedbo volitev začnejo teči najprej 6 mesecev in se zaključijo najmanj 45 dni pred iztekom mandata.

Komisijo za izvedbo kandidacijskih postopkov ter neposredne volitve imenuje izvršni odbor VK PZS (v nadaljevanju IO VK). Komisija o delu poroča VK PZS in zboru.

Kandidate predlagajo vodniški odseki. Kandidati za načelnika pripravijo predlog programa dela.

Za načelnika VK PZS oziroma IO VK in člane VK PZS oz. IO VK lahko kandidirajo samo registrirani VPZS.

Volitve so praviloma tajne. Načelnik VK PZS je lahko izvoljen največ dvakrat zaporedoma.

Vsak predstavnik lahko posameznemu kandidatu nameni samo en glas. Predstavnik lahko voli največ toliko kandidatov, kot je razpisanih mest.

Izvoljen je kandidat za načelnika, ki prejme večino glasov. Izvoljeni so tisti kandidati za člane VK PZS oziroma IO VK, ki prejmejo največ glasov, glede na število mest v odboru.

Če zbor ne izvoli načelnika VK PZS in več kot polovice preostalih članov VK PZS, nadaljujejo z delom dosedanji organi, vendar najdlje 6 mesecev, ko mora biti sklican ponovni - izredni zbor.

13. člen

Zbor:

- sprejema in spreminja Pravilnik o organiziranosti VPZS in Pravilnik VPZS; soglasje podaja UO PZS;
- sprejema usmeritve za delo VPZS;
- odloča o predlogu letnega vsebinskega in finančnega programa ter poročila VK PZS, ki ga potrjuje Skupščina PZS;
- voli in razrešuje načelnika VK PZS oziroma IO VK in ostale člane VK PZS, razen tistih, ki so člani po funkciji; soglasje k vodstvu VK podaja UO PZS;
- sprejema poslovnik o delu zbora;
- imenuje organe zbora;
- sprejema pravilnike in druge akte v zvezi z vodništvom ter spremembe in dopolnitve;
- opravlja druge naloge, ki so povezane z organizacijo in delovanjem VK PZS, v skladu s tem pravilnikom in Statutom PZS.

III. VODNIŠKA KOMISIJA PLANINSKE ZVEZE SLOVENIJE

Vodniška komisija Planinske zveze Slovenije

14. člen

VK PZS je strokovni organ PZS ter strokovni organ VPZS med dvema zboroma VPZS. Mandat VK PZS je štiri leta. Vodi ga načelnik VK PZS, ki ga v njegovi odsotnosti nadomešča njegov namestnik.

15. člen

Znak VK PZS je ovalne oblike, v sredini je grb PZS, okrog pa napis VODNIŠKA KOMISIJA PLANINSKE ZVEZE SLOVENIJE.

16. člen

VK PZS sestavljajo: načelnik, šest članov, ki se volijo na zboru VPZS in so izvoljeni, če je za njih glasovalo več kot polovica prisotnih predstavnikov, vodji strokovnih odborov in načelniki vodniških odborov MDO PD.

Načelnika VK PZS se voli na zboru vodnikov, funkcije namestnika načelnika in tajnika izvolijo člani VK PZS izmed sebe z večino glasov.

Vsi člani VK PZS morajo biti registrirani VPZS.

17. člen

VK PZS je za svoje delo odgovorna zboru in UO PZS. VK PZS lahko za svoje delo sprejme poslovnik, sicer pa smiselno uporabljata določila poslovnika, ki ga je za svoje delo sprejel UO PZS.

18. člen

Osnovna naloga VK je obravnava strokovnih problemov s področja prostovoljnega vodništva. Vse ostale naloge in pristojnosti, ki zadevajo vodništvo, pa ima IO VK PZS.

Izvršni odbor VK PZS

19. člen

Izvršni odbor VK PZS je strokovni in izvršilni organ VK PZS, ki vodi VK PZS v času njenega mandata.

20. člen

IO VK sestavlja načelnik VK in šest voljenih članov VK PZS. Načelnik VK PZS je praviloma načelnik IO VK, funkcije namestnika načelnika in tajnika izvolijo člani IO VK izmed sebe z večino glasov.

Če se število članov IO VK iz kakršnega koli razloga zmanjša, se popolni iz liste voljenih članov, ki na zboru niso bili izvoljeni, in sicer po številu prejetih glasov.

21. člen

IO VK je pristojen, da:

- zagotavlja organizacijske, vsebinske in materialne pogoje za delovanje in razvoj vodništva kot oblike planinske dejavnosti;
- skrbi za usposabljanje strokovnih delavcev v športu na področju vodništva v planinstvu;
- skrbi za povezovanje dejavnosti vodništva s komisijami znotraj PZS;
- skrbi za usklajenost programskih nalog s Statutom PZS, Častnim kodeksom slovenskih planincev, sklepi Skupščine PZS in UO PZS;
- razvija prostovoljno delo v PZS in predstavlja ter uveljavlja vodništvo PZS;
- izvršuje sklepe zbora;
- pripravlja predlog dnevnega reda in gradivo za zборе;
- imenuje in razrešuje člane strokovnih odborov VK PZS;
- v imenovanje predlaga predstavnike VPZS v organe PZS ter s soglasjem predsedstva PZS v organizacije v Republiki Sloveniji in v mednarodne organizacije;
- pripravlja vsebinske in finančne načrte ter poročila o delu in finančna poročila za zbor;
- s programi oziroma usposabljanji sodeluje pri razpisih za sofinanciranje, ki jih razpisujejo vladne in nevladne organizacije v Republiki Sloveniji in drugod;
- sprejema programe usposabljanj, h katerim daje soglasje Odbor za usposabljanje in preventivo PZS (v nadaljevanju: OUP);
- sprejema in potrjuje pravilnike, navodila in druge akte s svojega področja dela;
- podeljuje priznanja VK PZS in daje predloge za priznanja PZS;
- potrjuje delovne programe strokovnih odborov VK PZS;
- na predlog Strokovnega odbora za usposabljanje sprejema koledar usposabljanj;
- na predlog Strokovnega odbora za usposabljanje potrjuje vodstva usposabljanj;
- potrjuje poročila usposabljanj;
- poroča o usposabljanju OUP;
- enkrat letno poroča VK PZS in OUP o priznavanju predhodnik kompetenc ;
- pripravlja predloge standardov in normativov za povračilo stroškov ter nadomestil, potrjuje vsebino stroškov in določa njihove upravičence;
- potrjuje kriterije za uvrstitev inštruktorjev in predavateljev na seznam, s katerega lahko izvajalci oziroma organizatorji usposabljanj VPZS izberejo predavatelje posameznih tem;
- potrjuje nakup in izdelavo literature ter drugih medijev s tematiko usposabljanj VPZS;
- vodi register VO MDO PD;
- vodi register vodniških odsekov PD;
- določi pogoje za registracijo VO MDO PD in VO PD;
- vodi register VPZS;
- sodeluje pri pripravi predloga opisa del in nalog strokovnega sodelavca VK PZS;
- sodeluje pri delu OUP ter ostalih organov PZS in organizacij s področja usposabljanja VPZS;
- odloča o strokovnih zadevah vodništva in v primeru pritožb VPZS na sklepe strokovnih odborov;
- opravlja druge naloge s področja planinske dejavnosti VPZS v skladu s sklepi zbora ter sklepi UO PZS.

22. člen

Seje VK PZS in IO VK so sklepčne, če je navzočih več kot polovica članov. VK PZS in IO VK poskušata odločati s soglasjem, v kolikor pa to ni možno, sklepa z večino glasov navzočih članov.

VK PZS in IO VK lahko odločata v elektronski obliki in sklicujeta dopisne seje za vsebine, ki terjajo zgolj formalno potrditev. Odločitev je na dopisni seji sprejeta, če zanjo glasuje več kakor tri četrtine vseh članov.

23. člen

IO VK je za svoje delo odgovoren zboru in UO PZS. IO VK lahko za svoje delo sprejme poslovnik, sicer pa smiselno uporablja določila poslovnika, ki ga je za svoje delo sprejel UO PZS.

Osnovne zadolžitve članov IO VK

24. člen

Načelnik IO VK redno sodeluje v delu predsedstva PZS in UO PZS ter izvaja na skupščini sprejeti letni vsebinski in finančni program. Odgovoren je za namensko porabo finančnih sredstev, vodi sestanke VK PZS oziroma IO VK, za katere pripravlja dnevni red, nadzoruje izvajanje sklepov in je podpisnik vseh dokumentov VK PZS in IO VK, v njegovi odsotnosti pa oseba, ki jo določi. Sprejema odločitve o stvareh manjšega pomena in rešuje tekočo problematiko. Odgovoren je za obveščanje javnosti znotraj PZS in predstavlja VK PZS in IO VK.

Namestnik na podlagi sklepa VK PZS oz. IO VK nadomešča načelnika v njegovi odsotnosti.

Tajnik skrbi za izdelavo zapisnikov in ostalih pisnih aktov.

Ostali člani VK PZS oziroma IO VK opravljajo dela v skladu s sprejetimi zadolžitvami.

Strokovni odbori VK PZS

25. člen

VK PZS za posamezna področja dela imenuje strokovne odbore VK PZS. Stalna strokovna odbora VK PZS sta:

- Strokovni odbor VK PZS za usposabljanje;
- Strokovni odbor VK PZS za kategorizacijo in registracijo.

26. člen

Strokovne odbore VK PZS sestavlja od 4 do 7 članov, ki jih na predlog načelnika imenuje IO VK. Vodjo izberejo člani strokovnega odbora izmed sebe. Strokovni odbori so pri opravljanju nalog samostojni v okviru sprejetega delovnega programa in pravilnikov. Članstvo v IO VK je nezdružljivo s članstvom v strokovnem odboru. Vodje strokovnih odborov so vabljeni na seje IO VK.

Vodje strokovnih odborov skrbijo za učinkovito delo odborov, ki jih vodijo, poročajo o njihovem delu in opravljajo ostala dela v skladu z zadolžitvami.

Strokovni odbor VK PZS za usposabljanje

27. člen

Strokovni odbor VK PZS za usposabljanje (v nadaljevanju SOU) ima naslednje naloge:

- pripravlja in vodi seznam inštruktorjev in predavateljev, s katerega lahko izvajalci oziroma organizatorji usposabljanja izberejo predavatelje posameznih tem;
- pripravlja predloge tem, pripravlja in izvaja vsakoletne usklajevalne seminarje za inštruktorje in predavatelje ter potrjuje teme za dodatno licenčno usposabljanje VPZS;
- pripravlja predlog vodstev usposabljanj;
- organizira in izvaja usposabljanja VPZS ter usposabljanja za inštruktorje planinske vzgoje;
- pripravlja predloge sprememb in dopolnitev vseh aktov, obrazcev in navodil, ki urejajo vprašanja usposabljanja VPZS in jih posreduje v potrditev IO VK;
- pripravlja predloge za odločanje o strokovnih zadevah vodništva;
- zagotavlja enotnost v procesu usposabljanja VPZS;
- pripravlja in dopolnjuje predloge programov za izvedbo usposabljanj VPZS in jih posreduje v potrditev IO VK;
- pri izvedbi usposabljanj VPZS sodeluje z vodniškimi odbori MDO PD in po potrebi sklicuje posvete z njihovimi predstavniki;
- daje predloge za nakup in izdelavo literature ter drugih medijev s tematiko usposabljanja VPZS;

- pripravlja analize dela VPZS, predavateljev in inštruktorjev;
- pripravlja analize poročil vodstev usposabljanj;
- pripravlja analize stanja na področju prostovoljnega vodništva;
- organizira promocijsko pomoč pri vodenju v PD, kjer nimajo VPZS, pomaga pripravnikom pri opravljanju pripravništva;
- opravlja še druge naloge v skladu s Pravilnikom VPZS in naloge, za katere ga zadolži VK PZS ali IO VK ali zbor.

Strokovni odbor VK PZS za kategorizacijo in registracijo

28. člen

Strokovni odbor VK PZS za kategorizacijo in registracijo (v nadaljevanju SOKR) ima naslednje naloge:

- potrjuje kandidatom za VPZS stopnjo usposobljenosti po zaključenem pripravništvu;
- odloča o priznavanju predhodnih kompetenc na podlagi pravilnika o priznavanju predhodnih kompetenc in enkrat letno o tem poroča IO VK PZS;
- potrjuje registracijo VPZS;
- pripravlja predloge ter spremembe in dopolnitve vseh aktov, obrazcev in navodil, ki zadevajo njegovo področje dela ter jih posreduje v potrditev IO VK;
- opravlja še druge naloge v skladu s Pravilnikom VPZS in naloge, za katere ga zadolži VK PZS, IO VK oziroma zbor.

Strokovni sodelavec VK PZS

29. člen

Z VK PZS, IO VK, strokovnimi odbori, vodniškimi odbori, vodniškimi odseki in VPZS sodeluje strokovna služba PZS, ki nudi strokovno pomoč pri izvrševanju del in nalog na področju vodništva. Strokovni sodelavec nudi načelniku, VK PZS, IO VK in strokovnim odborom strokovno ter administrativno pomoč.

30. člen

Na podlagi tega pravilnika VK najkasneje v roku enega leta pripravi predlog Pravilnika VPZS, zbor vodnikov pa ga potrdi.

Priznanje VPZS

31. člen

Naziv **častni vodnik PZS** se podeli vodniku PZS za izjemen prispevek na področju prostovoljnega vodništva ali za vodništvo v okviru PZS in je poteklo vsaj 30 let od njegove prve registracije.

Naziv častni vodnik PZS se lahko vodniku PZS podeli samo enkrat.

Skupaj z listino se podeli tudi značka, ki je vodniška značka, obkrožena z zlatimi lipovimi listi, širokimi do 10 mm in napisom »ČASTNI VODNIK PZS«.

Predlog za podelitev priznanja lahko na podlagi razpisa poda društvo, ki je član PZS ali organ PZS.

Sklep o podelitvi priznanj sprejme IO VK PZS.

Priznanja se podeli na Zboru predstavnikov vodniških odsekov. Evidenco o podeljenih priznanjih VK vodi strokovna služba PZS. Če prejemnik priznanje odkloni, se ga za to vrsto priznanja ne more več predlagati.

V. KONČNE DOLOČBE

32. člen

Ta pravilnik začne veljati z objavo na spletni strani VK PZS. S tem preneha veljati Pravilnik o organiziranosti VPZS, ki je bil sprejet na Zboru predstavnikov vodniških odsekov 28. novembra 2015 in potrjen na seji UO PZS 10. marca 2016.

Načelnik VK PZS:
Franc Gričar

Predsednik PZS:
Jože Rovar